

Seçim Çalışmalarına Devrimci İçerik Kazandıralım

TBMM gasp edilmiş ve faşist AKP-MHP Saray Rejimi'nin vitrini haline dönüşmüş durumda. Meclis'te istedikleri yasaları geçiriyor, istemediklerini engelliyorlar. Diktatörlük rejimlerinde parlamentoların farklı bir işlevi hiçbir zaman olmadı. Meclis'te çoğunluğu elde etmek ülkede toplumsal sistemde köklü değişiklikler sağlamaz. Köklü toplumsal değişiklikler ancak burjuva devlet aparatının parçalanması ile başlar. Bu da bir devrim konusudur. Ancak, parlamentoda hatırı sayılır bir güce ulaşmak burjuvazinin farklı alanlardaki planlarını bozar. İstedığı gibi at oynatamaz, yani eskisi kadar kolay yönetemez.

Parlamento seçimleri aynı zamanda sahadaki sınıf savaşımının ve diğer önemli toplumsal meseleler için yürütülen mücadelelerin seçim sandıklarına yansımalarıdır. Seçmenlerin alternatif çözümlere ne derece ilgi gösterdiklerinin işaretidir. Dolayısıyla sınıf güçlerinin ve devrimci demokratik muhalefet güçlerinin istem ve programlarını seçmenlere ne derece anlatabildiklerinin sonuçları parlamento seçimlerine yansır. Seçim her şey değildir ama hiçbir şey değil de değildir.

Parlamento seçimleri yanısıra Cumhurbaşkanı da seçilecek. Bu iki propaganda süreci birleşik yürüyecek. Sahadaki mücadelenin sonuçları seçim sonuçlarına yansıtılacak. Seçim sonuçları ile belirlenecek olan parlamentodaki gücümüz de tekrar dönüp sahadaki mücadeleyi güçlendirecek. Amacımız parlamento seçimleri için kampanya yürütmekle yetinmek değil, bu vesileyle programımızı işçi sınıfına ve emekçi halklara ulaştırmaktır. Sayısal hedeflere takılmadan mahalle ve semt düzeyinde hane hane yürütülecek bir seçim kampanyası ancak seçimlerden önce olması gerektiği gibi, sonrasında da aynı çalışma sürdürülmeye devam ederse anlamlıdır. Bu seçimler vesilesiyle böyle bir yetenek kazanabilirsek seçim çalışmalarına da devrimci bir içerik kazandırmış olacağız.

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin
16 Mayıs 2023 Tarihli Açıklaması:

Erdoğan Birinci Turda Yenilmiştir Sıra Onu Göndermekte Yeni Görevlere Hazır Olmalıyız

14 Mayıs 2023 Pazar günü ülkemizde gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekiliği seçimlerinde sonuçlar açıklanmaya devam ediliyor. Sonuçların açıklanması sırasında onbinlerce sandıkta yapılan itirazların açık bir nedeni var. Seçime hile karıştırılmıştır. Bu beklenen bir durumdur.

AKP-MHP faşist rejiminin hilesiz kazanması mümkün değildir. Hile ile ve devlet olanaklarını partisel amaçları için sonuna kadar kullanarak milletvekiliği seçimlerinde Meclis çoğunluğunu kazanmış gibi görünüyorlar. Ancak, Tayyip Erdoğan Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ilk turda seçilecek oy sayısını alamayarak birinci turda yenilmiştir, kaybetmiştir. Kazanmış olsaydı birinci turda almış olurdu.

Tüm bu yaşananların öncesinde Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı Anayasaya göre yasal değildir ve parlamento muhalefeti bu konuda gerekli tepkiyi oluşturmuştur. Erdoğan'ın özünde aday olması dahi engellenmeliydi. Kendi imzaladığı diktatörlük kararname ile YSK kararlarına itiraz yolunu kapatmış ve yasal itiraz olanakları ortadan kaldırılmışsa, muhalefetin yapması gereken sine-i millete dönerek halkların Erdoğan'ın adaylığını engellemesini sağlamaktı. Bu yapılmadı ve Erdoğan'ın çizdiği kurallar çerçevesinde mücadele kabul edildi. Asıl yenilgi budur.

CHP ve Millet İttifakı halklarımıza ihtiyaç duyduğu güveni vermiş olsaydı tüm hilelere rağmen Kılıçdaroğlu'nun ilk turda Cumhurbaşkanı seçilmesi ve Millet İttifakı partilerinin milletvekiliği seçimlerinde daha fazla oy alması mümkün olacaktı. Millet İttifakı'nın söylemleri ve seçim vaatleri halklarımızda özellikle ekonomik sorunların çözümü açısından yeterli inandırıcılığı sergilememiştir. Millet İttifakı partileri doğaları gereği kapitalizmin restorasyonu çerçevesinde vaatlerde bulunarak aslında hiçbir sorunu çözemeyeceklerini açıklamışlardır.

Halklarımızın duymak istedikleri özleştirilen ve yağmalanan tüm kamu işletmelerinin toplumsallaştırılması, devletin eğitim, sağlık, emeklilik, işsizlik alanlarında sübvansiyon tedbirlerini uygulamaya sokması, enflasyonu durduracak inandırıcı

tedbirleri açıklaması, işsizliği azaltması, iştihamı artırması, tarım ve hayvancılığı desteklemek yoluyla geliştirmesi, konut fiyatlarını ve kiralarnı düşürmesi, toplu taşımanın sübvansiyon edilmesi gibi ekonomik tedbirlerdi. Bu konuda hiçbir söz sarf edilmemiştir. Anayasa'nın değiştirilmesi suretiyle Kürt halkının anayasa olarak eşit haklı bir düzeye getirileceğinden söz dahi edilmemiştir. Bu tür önlemlerin Millet İttifakı'ndan beklenmesi ne kadar olanaksız ise, Emek ve Özgürlük İttifakı'nın ise ana görevi bu tedbirleri bağlayıcı olarak ortaya koymaktır.

Ülkede faşist uygulamalar nedeniyle baskı, yasaklamalar ve sansürün kaldırılması yetersiz ele alınmış, yüz kızartıcı suçlar haricinde siyasi tutsakların tümünü kapsayan bir genel af ilan edilmesi Millet İttifakı'nın konu etmediği önemli bir konuydu. Belediyelere uygulanan tüm yasadışı kayyumların kaldırılacağı ilan edilmeliydi. Yapılmadı. Bu ülkeye demokrasi getireceğim demek yetmiyor. Nasıl getireceğini burjuva demokratik anlamda dahi olsa ayrıntıları ile ve yaygın olarak ortaya koymak gerekir.

Kürdistan illerinde Kılıçdaroğlu'nun ortalama yüzde yetmişten fazla oy alması, Kürt halkının barış ve demokrasiye olan inancının ve ihtiyacının işaretidir. Kılıçdaroğlu ne kadar bu ihtiyaca uygun politikalar savunur konusu ise ayrı bir soru işaretidir. Fakat Kürt seçmen sorumluluğunu fazlasıyla yerine getirmiştir. Kılıçdaroğlu kendi oy deposu olarak gördüğü metropollerden daha fazla oyu Kürt illerinden almıştır. Şimdi Kılıçdaroğlu bu davranışa uygun sorumlulukla davranmalı ve politika yapmalıdır. İkinci tur Cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesi Kürt halkının Anayasa çerçevesinde eşit haklar elde edeceği sözünü vermelidir ve Belediyelerde uygulanan yasadışı kayyumların derhal kaldırılacağını ilan etmelidir.

YSK ve AA rejimin hizmetinde. Tarafsız olması gereken bu organlar rejimin kontrolünde ve safında. Onbinlerce sandıkta oylar yeniden sayılıyor ve ulaşılabilen hatalar düzeltiliyor. Sandık örgütlenmesinin eksik

Legal ve İlegal Örgütsel Birliğin Diyalektiği

○ Ali SAİM

Şu sıralar “yeni” Türkiye İşçi Partisi bir hayli popüler. İşçi sınıfı saflarında dişe dokunur bir tabanı olmasa da, aydınların belli kesimlerinde sempatiyle karşılanıyor. TİP Genel Başkanı CHP’ye ya da liberallere yakın medyada, bir zamanlar Selahattin Demirtaş gibi sıklıkla yer alıyor. Buna karşılık solun geniş kesimleri ve Kürt özgürlük hareketinin tabanı tarafından eleştiriliyor.

TİP’e kimi sosyalistlerin, hatta CHP’li yazarların övgüleri de, bu partiye dönük eleştiriler de “seçim” odaklı. Biz bu yazıda aktüel tartışmaları değil, “yeni” TİP’in “tarihi TİP”le ilişkisini ele alacağız.

En sonra söyleyeceğimizi en başta söyleyelim: Nasıl ki SİP-TKP tarihsel TKP’nin devamı değilse, yeni TİP de kesinlikle eski TİP’in “devamcısı” değildir. Bu saptama TİP’e yönelik bir olumsuz değerlendirmeden kaynaklanmıyor. Konumuz tarihi gerçeklerle ilgilidir.

Eski TİP’in tarihini ele alan bütün çalışmalar TİP ile TKP arasındaki ilişkiyi suskunlukla geçiştirmişlerdir.

Oysa bu iki parti Türkiye komünist hareketinin illegal ve legal kollarıydı. Aralarındaki fark birinin salt komünistler arasında barındırması, diğeri ise komünistlerin yönetiminde TKP sempatiyanlarından, TKP’yle ilgili olmayan sosyalistlerden, sendikalistlerden, hatta sosyal-demokratlardan oluşan bir kitleye dayanmasıydı.

TİP 13 Şubat 1961 yılında 12 sendikacı tarafından kuruldu.

Türk devleti “kokuyu” önceden aldığı için bu kurucuların arasına “sendikacı” Ahmet Muşlu adındaki MİT ajanını da sızdırmıştı. TİP henüz kurulmadan az önce 1951 Tevkifatıyla hapse atılan TKP üyeleri hapisten çıkmıştı. En ağır hapis cezasına çarptırılan TKP Genel Sekreteri Zeki Baştımar Mayıs 1959’da tahliye olmuştu. Devletin TİP’i kuranlarla TKP kadrolarının arasındaki ilişkileri önceden öğrenmek için önlem aldığı açıktır.

Ancak Zeki Baştımar ve arkadaşları MİT’e en küçük bir açık bile vermediler. Bilebildiğim kadarıyla hapisten çıkanlar TİP kurucularıyla herhangi bir organik ilişki kurmadılar.

Buna karşılık, Zeki Baştımar’ın 51 tutuklamasından önce, yaklaşan tutuklama ihtimaline karşı, Şefik Hüsnü ve çevresine, muhtemelen parti merkezine bile bilgi vermesizin “yedeğe” ayırdığı, gizli parti teşkilatından uzak tuttuğu parti kadroları TİP’in kuruluş sürecinde güvendikleri sendikacılarla ilişki içindeydi. Bunların başında, daha sonra TİP’in ilk Genel Sekreteri olan Şaban Yıldız geliyordu. Şaban Yıldız’ın aktif bir TKP sempatiyanı, belki de üyesi olduğunu bazı eski yoldaşların kendi aralarında konuştuğunu biliyorum.

Baştımar’ın “yedeğe” tuttuğu ve en ağır işkencelere rağmen ele vermediği komünistlerin başında Mehmet Ali Aybar, Behice Boran, Sadun Aren ve Nihat Sargın ve daha bir çok komünist geliyordu ve onlar TİP kuruluş sürecinde önce dolaylı, kısa süre sonra dolaysız yer aldılar.

Zeki Baştımar yeniden TKP merkezini örgütlemek üzere Sovyetler Birliği Komünist Partisi tarafından Moskova’ya çağırıldı ve illegal yolla 1961 yılının Ağustos ayında yurtdışına çıktı, kısa bir süre sonra “Dış Büro’yu” oluşturdu, ardından da TKP Genel Sekreteri oldu.

“Yedekteki” Mehmet Ali Aybar 1962 yılında TİP Genel Başkanlığına getirildi. 1948 yılında TKP üyesi olan Nihat Sargın bir süre sonra (TİP kapatılana kadar) Genel Sekreter olarak görev yaptı. Behice Boran, Sadun Aren, Adnan ve Şekibe Cemgil (Sinan Cemgil’in anne ve babası), daha pek çok komünist parti yönetiminde belirleyici işlev gördüler. Yalnız merkezde değil. Örneğin TKP üyesi ünlü yazar Orhan Kemal TİP Fatih İlçe üyesiydi.

Aslında TİP TKP’nin Türkiye’de var olan tüm gruplarını bağrında toplamıştı. Yasaklı komünistlerin merkezi yapılanmasına bağlı komünistler dışında TKP yönetimi ile sorunları olan Mihri Belli, Kıvılcımlı, Şefik Hüsnü v.s. taraftarları da TİP’e katılmıştı.

TİP içindeki bütün fraksiyon çatışmaları, gerçekte TKP içi çatışmalardı. MDD adı verilenler, TKP MK Politik Bürosu’na, Zeki Baştımar, İ.Bilen ve Aram Pehlivan ve diğerlerine karşı TİP’te egemen olmak istediler. Bu hareketin “legal ve illegal örgütlenme” anlayışı yerine, TİP’i TKP’den ayırma çabası, “illegal kolu” olmayan bir örgüt anlayışı olarak “likidatörlük” olarak isimlendirildi. Türkiye koşullarında “illegal ve gizlilikte çalışan” bir merkeze dayanmayan her türlü “legal örgütlenme” anlayışı “legalizm”dir ve illegal merkezi tasfiye etmeye çalıştığı ölçüde “likidatörük”.

Özetle TİP başından itibaren gizlilikte çalışan TKP’nin “legal koluydu. TKP’nin “alternatifi” değildi. Bu iki parti arasındaki ilişkilerin örgütsel olarak nasıl yürütüldüğünü bu satırların yazarı bilmiyor. Ancak bir fikir vermesi bakımından Nihat Sargın’ın Baştımar ailesiyle çok yakın akrabalığını burada hatırlatalım. Sargın TİP’in örgütsel yapısına tam anlamıyla hakimdi.

Burada bir parantez açalım. Zeki Baştımar 51 tevkifatından önce, bir grup komünisti tevkifat sonrasında dağıtılacak parti örgütlerini yeniden toparlamakla görevlendirerek, yerinde bir adım atmıştı. Bu göreve getirilen Aybar ise, tutuklamalar sonrasında dağıtılan parti örgütlerini yeniden örgütlemek için gerekli adımları atmadığı için (örneğin Nihat Sargın tarafından) eleştirildi. Baştımar ise ülkede gizli parti örgütlenmesi yerine TİP’i yeterli görerek

örgütsel görevleri ihmal ettiği için eleştirildi.

Bilen yoldaşın Genel Sekreter olmasından sonra illegal ve gizli parti faaliyeti canlandırıldı. Ama aynı zamanda “legal ve illegal” örgütlenme ilkesi de uygulandı. Bir yandan illegal ve gizli örgütler kurulurken, diğer yandan da tüm alanlarda, işçi sınıfının sendikal hareketi saflarında, bütün meslek örgütlerinde, gençlik, kadın ve barış hareketi içinde legal ve açık “Birlik ve Dayanışma Hareketi” oluşturuldu. “Birlik ve Dayanışma Hareketi” gerçekte TKP’nin legal koluydu. Bir yandan Atılım Gazetesi MK organı olarak gizlilikte yayınlanıyordu, diğer yandan da Politika gazetesi legal olarak yayınlanıyordu. Bütün bu legal ve illegal örgütlenmeler ve çalışmalar birbirini tamamlıyordu.

1970’li yıllarda TKP, yakın bir gelecekte yeni bir askeri darbenin olabileceği öngörüsüyle illegal ve gizli bir örgütsel yapıya dayanmayan her türlü legal parti örgütlenmelerine karşı devrimcileri uyarıyordu. Bu öngörü temelinde, o sıralar TKP’ye karşı “alternatif” olarak kurulan “ikinci” TİP’i de eleştiriyordu. O süreçte doğru olan, ilk kurulduğu günlerde olduğu gibi TİP’i TKP’ye karşı bir alternatif olarak değil, TKP’nin “legal kolu” olarak kurmaktı. 12 Eylül darbesi TKP’nin bu görüşünün doğruladı.

TİP’in kapatılması ve Boran ve arkadaşlarının bir kısmının yurt dışına çıkması, bir kısmının tutuklanması ve örgütlerin dağılması sonrasında TKP-TİP birliği süreci başladı. Birlik sürecinde iki temel görüş ayrılığı bu birliğin nasıl gerçekleşeceği konusunda ortaya çıktı. TKP’de bu satırların yazarının da içinde yer aldığı kimi kadroların görüşüne göre, yapılması gereken TİP’in Behice Boran, Nihat Sargın ve Osman Sakalsız gibi yurtdışındaki önde gelen isimlerinin TKP MK’ne ve Politik Büroya katılması, kapatılan TİP’in ise yeniden legalde kurulması için güçlü bir kampanya yapılmasıydı. TİP ise bu öneriyi reddetti ve TKP’nin itirazlarına rağmen “TİP’in illegal ve gizli bir parti” olarak yeniden örgütlendiğini ilan etti. Böylece TKP-TİP birliğinden oluşan TBKP’nin illegal ve gizli bir parti olarak kurulması TİP’in bu tutumu nedeniyle karar altına alındı.

Bu durum objektif olarak “legal kolun tasfiyesi” anlamını taşıyordu.

Nevar ki, Boran’ın ölümü sonrasında bu karar tam tersi bir uygulamaya dönüştü. Haydar Kutlu ve arkadaşları, TBKP’yi illegal ve gizli bir parti olarak kurmak yerine, legal ve açık bir parti olarak kuracaklarını açıkladılar. Bu amaçla da TKP’nin yurtdışında ve yurtiçinde bütün gizli örgütlerini tasfiye ettiler. Bizim Radyo ve TKP’nin Sesi Radyosunu, MK Organı Atılım Gazetesini kapattılar. Gizli üyeleri, fabrika komitelerinin kadrolarını “gazete ilanlarıyla” açığa çıkardılar.

Böylece Türkiye komünist hareketinin illegal ve gizli kolunu tasfiye etmiş oldular.

Bütün bunlar trajik bir tarihi ironiydi. Legal çalışan TİP legal partiyi illegal olarak yeniden örgütleyerek “legal kolu”, illegal çalışan TKP yönetimi ise illegal partiyi ve gizli örgütlülüğü legale çıkararak “illegal kolu” tasfiye etti. Bu ise TKP'nin legal ve illegal tüm yapısının tasfiyesi anlamına geldi.

Günümüzde bu “çifte tasfiye”nin yarattığı yıkıma karşı çıkan komünistler çok büyük zorluklarla yeniden “legal ve illegal” örgütlenme diyalektiğini inşa etmek için çalışıyorlar. Ortaya çıkan “boşluk” genel işçi sınıfı hareketine ve demokrasi mücadelesine bugün de çok büyük olumsuzluklar olarak yansıyor.

Bir sosyalist hareketin legal ve illegal örgütsel bütünlüğe sahip olması bugünün Türkiye'sinde faşist diktatörlüğe karşı mücadelenin en hayati meselesidir. Kimi zaman olduğu gibi, aslında A'dan Z'ye kadar legal ve açık partiler, güya “zulalarında” illegal ve gizli “yapılarının” hazır olduğunu iddia ederek “legalist” çizgilerini savunmaya yelteniyor olabilirler. İşçilerin, emekçilerin adını sanını, programını ve politik çizgisini bilmedikleri bu “zulaların” sınıf mücadelesi bakımından kirli bir aldatma olduğu açıktır.

İllegal merkezin legal koldan farkı, legal parti “açık” iken, illegal partinin “gizli” oluşudur. Ama bu gizlilik sadece örgütsel bakımdan geçerlidir. İllegal partinin ismi, logosu, programı, stratejisi ve taktiği en az legal partinin ismi, logosu, programı, stratejisi ve taktiği kadar açıktır. Üstelik “İllegal ve gizli parti” faşizm koşullarında birinci derecede öneme sahip örgütlenme biçimidir. Çünkü legal parti faşizm koşullarında legaliteyi korumak için devrimci propaganda ve eylemini ister istemez sınırlarken, illegal gizli merkez sınıf mücadelesinin bütün aktüel ve acil görevlerini en açık bir dille kitlelere duyurur.

Seçimlere katılan legal bir sosyalist parti, eğer illegal ve gizli bir merkezin kolu değilse, hele var olan illegal merkeze karşı bir tutum da takınmışsa tepeden tırnağa gizli olan devlet aygıtıyla yarışta “tek bacak”la koşan bir koşucuya döner. Kitleleri ister istemez “parlamentarist” iyimserliğe yöneltir. Kendisinin baş edemeyeceği faşist tehlikeleri gizler. Bu tehlikelerle mücadele edemediği için, varlığını sistem içi güçlere “hoş görünerek” korumaya doğru sürüklenir. Sistem medyasının “vitrininde” yer almayı devrimci propaganda ve ajitasyonun yerine ikame etmeye başlar. İşçi sınıfının devrimci öncüsünü öne çıkarmak yerine, gittikçe daha fazla “sistem içinde” meşhur olmuş şahsiyetleri kendi vitrininde öne çıkarmaya, örneğin seçim gecesi muhtemel bir “sivil darbeye” karşı militan işçiler ve gençlerle, militan kadınlarla omuz omuza mücadele etmek yerine “meşhurlarla” oylarını arttırma yoluna girmeye başlar.

Böyle bir parti, eğer devlet aygıtı için bir gramlık tehdit bile yaratsa, aldığı oyları kazandığı TBMM'deki koltukları bir saat bile koruyamaz. TİP'in tarihi bize bu gerçeği göstermiştir. TİP 1968'de Sovyetler Birliği'nin Çekoslovakya müdahalesi ile birlikte TKP merkezinden koptuğu ve kendi içinde bölündüğü zaman, legal ve illegal örgütlenmenin 1962-1968 yıllarındaki birliği sayesinde elde ettiği legaliteyi bir gün içinde kaybetmiş, sonraki tüm legalite deneyleri sonuç doğurmamıştır.

TİP deneyimine tekrar dönelim.

İllegal ve gizli merkeze dayanmayan bir legal parti yalnızca legaliteyi korumak için ilkelinden adım adım uzaklaşmakla kalmaz. Aynı zamanda hala bu ilkelere bağlı olan üyelerinin “yıkıcı” baskısıyla da dengesini kaybeder. Denge nasıl sağlanır? Legal ve illegal çalışmanın uyumlu olduğu legal parti üyeleri sağ gözleriyle legal partiye, sol gözleriyle illegal partiye baktıkları için “resmi tam olarak” görürler. Legal partinin eksik bıraktığını illegal parti söylemekte, legal partinin kullanmadığı devrimci eylem biçimlerini illegal parti uygulamaktadır. Böyle bir partide hiç kimse legal partinin “abdestinden” şüpheye düşmez. Böyle bir partinin seçimlerde “vitrinini” artistlerle, meşhurlarla parlatmasından dolayı kimse “parlamentarist” kokular almaz. İllegal partinin vitrinindeki adını bile bilmediği devrimcilerin, verilmiş şehitlerin, yaşanmış kahramanların resimlerine bakınca legal partiden şüphelenmek aklının ucundan bile geçmez.

Ama eğer o parti illegal ve gizli merkezin legal kolu değilse, kendisini “esas oğlan” gibi gösteriyorsa, biraz devrimci teoriden nasibini almış o partinin üyesi legalite adına partinin ilk yalpalamasında dehşete düşer. En basit taktik uzlaşmayı “devrime ihanet” olarak görür. Böylece asıl o zaman legaliteyi havaya uçuracak olan eğilim büyür. TİP tarihinde böyle olmuştur. Ne zaman ki Çekoslovakya olaylarından sonra TİP TKP merkezinden uzaklaşıp, kendisini “işçi sınıfının biricik öncü örgütü” olarak ilan etti, parti üyeleri bu “öncüye” baktılar ve öncü olmadığını gördüler ve bu defa da illegal ve gizli örgüte dayanmayan bu partinin asla “biricik öncü” olamayacağını düşünmeden onu legalitede “öncü öz örgüt” yapayım derken parçalayıp tasfiye ettiler.

Demek ki, “legal ve illegal örgütlenmenin” uyumu hayatidir. Biri olmadan, eğer devrimci bir ayaklanma ortamı yoksa, diğeri de olamaz. İllegal merkeze dayanmayan bir legal parti boyunu aşan iddialarla ortaya çıkarsa, varlığını korumak için ya parlamentarist ve legalist çıkmaz sokağa girer, devletin şiddetine dayanıksız bir şekilde obez bir şekilde büyür ya da bu iddialarla uyuşmayan haline isyan eden “devrimci” üyeleri tarafından fraksiyon kavgalarına sürüklenir, küçülür ve tasfiye olur.

Türkiye'de faşist diktatörlüğe rağmen sayısız legal sol partinin varlığı birçok sosyalistte yanlış algıya yol açmıştır. O nedenle kimileri rejimin faşistliğinden bile şüpheye düşmüştür. Bu “faşizmle bağdaşmayan” durumu ve kimi sosyalist partilerin bu şartlarda legalitesini nasıl izah edebiliriz?

Askeri darbelerle kurulan ve “geçici” olduğu belli olan rejimler “partileri kapatmışlardır.” 12 Eylül diktatörlüğü sendikal hareketi bile tasfiye etmiştir. Bu darbe rejimleriyle karşılaştırıldığında Erdoğan rejiminin “o kadar da faşist olmadığı” akla gelebilir. Böyle değildir. 2014 MGK toplantısıyla ülkedeki iktidar güçleri arasında denge değişmiş, ABD'yle anlaşmazlığa düşen Türk devleti duruma müdahale ederek, Amerikan ve NATO yanlısı güçleri tasfiye etmiştir. Eğer o esnada Ergenekoncu güçler “seçimsiz bir diktatörlüğü” göze alabilseydi, Erdoğan'ı da tasfiye edeceklerdi. Bunu göre alamadıkları için Erdoğan'ın seçmen tabanındaki gücüyle kendilerinin devlet içindeki güçlerini birleştirdi.

Neden “seçimsiz diktatörlüğü” göze alamadılar? Bunun temel sebebi, böyle bir durumda Gerilla hareketinin olağanüstü güçleneceği gerçeğidir. Çünkü “Ergenekon-MHP-Erdoğan” ittifakının kurulduğu tarihte, Rojava devrimi gerçekleşmiş ve ABD ile YPG-YPJ güçleri arasında “taktik işbirliği” yapılmış, Kobane'de DAİŞ'e karşı zafer kazanılmıştı. “Seçimsiz faşizme” geçilseydi, bu “taktik işbirliğinin”, Kuzey Kürdistan'da PKK'yi de kapsamaması, ABD'nin öteden beri PKK'ye karşı Türkiye'yi destekleme stratejisinin değişmesi söz konusu olacaktı.

Öte yandan Türk devleti uzun yıllardan bu yana Kürt özgürlük hareketinin, objektif bakımdan “legal kolu” Kürdistanı legal partileri defalarca kapatmış, ancak her defasında yeni kurulan partiler legal hareketin tasfiyesini önlemiştir. Bugün de HDP kapatılmak üzeredir ve Kürt halkı bu defa Yeşil Sol Parti'yle yoluna devam etmektedir.

İşte Türkiye'de varlığını sürdüren sosyalist partilerin legalitesi, (ESP gibi istisnalar dışında) onların legalite uğrunda ağır bedeller ödeyerek yürüttükleri mücadelenin sonunda elde edilmemiş, Kürt özgürlük hareketinin illegal, silahlı ve legal barışçı mücadelelerinin “yan ürünleri” olarak hayat bulmuştur. Kürt legal hareketini tasfiye edemeyen iktidar sosyalistlerin legalitesine de dokunamamıştır. Hatta SİP-TKP gibi partileri, PKK'ye karşı bir “sol alternatif” olarak kullanmıştır. Bu da gösteriyor ki, legalitesini kendi öz gücü, mücadelesi, illegal merkezle ilişkisi ile değil de, HDP'den, Yeşil Sol Parti'den “uzak durmaya” borçlu olan bu partilerin geleceği, şu andaki örgütlü güçleri bakımından daha uzun bir süre boyunca, Kürt özgürlük hareketinin varlığını koruyup güçlendirmesine bağlı kalmaktadır.

“Legal ve illegal örgütlenme birliği” ile ilgili bir konuya daha değinelim. Legal partiyle illegal partinin ilişkisi, şöyledir: Bu ilişki son derecede konspiratif yöntemlerle kurulur. Legal partide görevli birkaç kadro bu ilişkiyi böyle yöntemlerle sürdürür. Teknik bir ilişkidir.

Buna karşılık Kürt özgürlük hareketinin legal partisizile illegal partisi arasında böyle “teknik, konspiratif” ilişkiye hemen hemen hiçbir gereklilik yoktur. Bunun biricik sebebi, legal partiyle illegal partinin ortak kitle tabana sahip olması ve bu tabanın ödünsüz Apocu bir taban olmasıdır. Bu taban legal partiyi kimler yönetiyor olursa olsun onu illegal parti adına denetler. İki parti arasında “kuryelere”, doğrudan temasa bile gerek bırakmayan bir bağdır bu. Üstelik en güvenilir “teknik bağdan” kıyaslanmaz ölçüde güvenilirdir. Ondandır ki devlet Kürt özgürlük hareketinin legal ve illegal kolları arasındaki “teknik ilişkiyi” hiçbir zaman ortaya çıkaramamıştır, çünkü böyle “teknik bir ilişki” yoktur. Legal parti “bizim PKK'yle hiçbir örgütsel bağımız yok” derken gerçeği dile getirmektedir. Bağ, gözünü PKK'den ayırmayan milyonlardır.

Yazıyı bitirirken, “eski” TİP'in toplumsal bileşimine dikkat çekmek isteriz: TİP komünistlerin önderliğinde geniş bir işçi tabanına sahipti, aynı zamanda hem Kürt siyasi çevrelerini, hem de Alevi çevrelerini safılarında birleştirmişti. Cumhuriyet kurulduğu günden beri Türkiye entelijansiyası üye olsun olmasın

TKP'yle ilişkiliydi ve TİP kurulduğu andan itibaren bu aydın çevrelerinin desteğini almıştı.

Bu açıdan baktığımız zaman, TİP'in 65 seçimlerinde aldığı oya benzer bir oy alma hedefinin ne kadar sığ bir hedef olduğu kolayca anlaşılır. Böyle bir oy almadan önce, TİP'in devamcısı olduğunu söyleyen parti saflarına bakmalıdır. Öncü işçileri, sendika liderlerini ve üyelerini, Kürtleri, Alevileri ve kadınları saflarında yüzde kaç oranlarında birleştirdiğini hesap etmelidir. Çünkü bu sayılanların oranı sifıra yakınsa, o partinin seçimlerde elde edeceği oy oranı hiçbir anlam taşımayacaktır.

Komünist ve işçi sınıfı hareketi 12 Eylül öncesi, kriz koşullarında ve devrimci duruma yol açmak üzere olan koşullarda farklı partiler halinde bölünmüş olsa da kitlesel bir güce ulaşmıştı. 1970'lerin sonunda ve darbeyle birlikte devrimci sürecin "merkezi" metropollerden Kürdistan'a kaydı.

Diktatörlüğün darbeleri altında dağılan sosyalist örgütler, darbe sonrasında yeniden örgütlenmeye kalktıkları zaman, artık metropoller devrimci sürecin merkezi olmaktan çıkmış, sağın hegemonyası altına girmişti. O bakımdan sosyalist partilerin bugünkü zayıflığı, onların hatalarından ve bölünmüşlüğünden çok bu objektif şartların bir sonucu oldu.

Bu durumdan çıkışın biricik yolu, devrimci sürecin merkezi olan Kürdistan'daki devrimci mücadeleyle illegalde "organik bağ" kurmak, legalde ise bir tür "çatı partisi" içinde mücadelenin "kollektif öncülüğüne" katılmaktı. Birçok sosyalist ve devrimci parti bu yolu seçmiştir. Şu anda seçimlerin eşliğinde yalnız Kürdistan değil, Türkiye'nin bütünü Ortadoğu devrim sürecinin "merkezine" dönüşmek üzeredir. İşte bu güçlü ihtimal Türkiye'deki komünistlerin ve sosyalistlerin önüne yeniden güçlenmek, kitleselleşmek fırsatını çıkarıyor. Ancak bu fırsat aynı zamanda bağırında büyük tehlikeleri de

barındırıyor. O nedenle seçim gecesinde başlayacak çok kıymetli zaman dilimi boyunca başarılı bir mücadele verebilmek için "legal ve illegal", parlamenter ve parlamenter dışı, barışçı ve barışçı olmayan örgütlenme biçimlerini ve mücadele yöntemlerini birleştirmek zorunlu oluyor.

Yazının amacı da bu zorunluğu vurgulamaktır. Umarız amaca uygun bir yazı olmuştur.

Redaksiyonun notu: *Bu satırların yazarı eski nesil komünistlerdendir. 1962 yılı sonunda TİP üyesi olmuştur. Beyoğlu'nda değil, bir işçi yatağındaki TİP İlçesinde çalışmıştır. TİP kapatıldıktan sonra TKP üyesi olmuştur. TKP-TİP birliğini TKP'nin illegal-gizli merkez olması, TİP'in ise ilk fırsatta Türkiye'de TKP'nin legal kolu olarak yeniden örgütlenmesi temelinde savunmuştur. Bu yazıdaki tarihi gerçekleri şu anda legalde çalışan sosyalistlerin dikkate alması umuduyla onlarla paylaşmıştır.*

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin 16 Mayıs 2023 Tarihli Açıklaması: Erdoğan Birinci Turda Yenilmiştir

olduğu alanlar açısından bu hileleri düzeltmek mümkün değil. Açıklandığı kadarıyla oldukça fazla sandıkta bu durum geçerli ve faşist rejim partileri bu zaafi tespit edip kendi lehlerine kullanmış durumdadır.

Emek ve Özgürlük güçleri açısından sonuçlara bakıldığında gerçekçi olmak durumundayız. Hedeflediğimiz 100 vekil sayısına ulaşamadık. Bu hedef ideal olan idi. Ancak bugün değerlendirdiğimiz zaman geçen dönem ile aynı vekil sayısını çıkarmış olmamız bir başarı olarak değerlendirilmelidir. HDP'nin kapatılması tehdidi altında ve seçimlere kısa bir süre kala seçim partisinin değiştirilmesi her gücün başaramayacağı bir manevranın yerine getirilmesi oldu. Onbinlerce kadrosu, eski vekil, eş başkanları, belediye başkanları tutsak olan, yüzlerce yöneticisi ve binlerce kadrosu politik göçmen olarak yurt dışında bulunan bir hareketin elde ettiği bu sonuç koşullara göre önemli bir başarıdır. Durumu olduğundan kötü göstermek ve moral bozukluğu yaratmak yanlıştır.

Emek ve Özgürlük İttifakı tek liste ile seçime girebilseydi Yeşil Sol Parti ve Türkiye İşçi Partisi oylarında artış yaşanabilecekti. Son tahlilde mecliste vekil sayısı çok fazla bir önem taşımamaktadır, ancak meclis dışında yürütülen faaliyetlerin yansımaları olduğunu da unutmamak gerekir. Emek ve Özgürlük İttifakı'nın önümüzdeki süreçlerde önemi artacaktır. EÖİ bizim görüşümüze göre toplumsal mücadelede etkin rol oynayacak bir Cephe niteliğinde örgütlenmeli, Meclislerini kurmalı ve kendi adıyla bir seçim partisi kurma konusunda tartışmalıdır. Emek ve Özgürlük Cephesi, Türkiye İşçi Sınıfının devrimci güçleri ile Kürt Özgürlük Hareketi güçlerinin birleşik mücadelesinin

yasal platformu olarak toplumun içinde etkin ve devrimci alternatif bir güç durumuna gelmelidir.

Seçimler önemsiz değildir ancak ülkenin kaderini belirleyecek olan sınıf mücadelesi ve en geniş anlamıyla toplumsal mücadeledir. Yolsuzluğun, hırsızlığın, hile ve entrikaların bu kadar yaygınlaştığı, baskı, sansür ve zulmün etkin olduğu bir ülkede, devlet yöneticileri ahlaksız halleriyle hala yerlerinde durabiliyor, seçimlere katılabiliyor ise bunun önünü almak ancak işçi sınıfı ve Kürt halkı başta olmak üzere geniş halk yığınlarının mücadelesi ile mümkün olacaktır. Her devrimci kendini seçim atmosferi ve psikolojisinden kurtarmalı asli görevlerini yerine getirecek savaşıma odaklanmalıdır. Var olan çerçeveyi itiraz ederek dahi olsa kanıksamak, bu koşulları kabul etmek anlamına gelmektedir. Bizler ise her tür mücadele yöntemini değerlendirerek bu zulüm rejimine kökünden son vermek durumundayız.

Oy sandıklarında hileler düzeltilebildiği kadar düzeltildikten sonra eğer Cumhurbaşkanı adaylarından birinin 50+1 oranına ulaşamaması durumunda Cumhurbaşkanlığı seçimleri yenilenecektir. Meclis'te faşist ittifakın çoğunluk olması düzeltmelerden sonra değişmezse bu şekliyle uygulanacaktır. İkinci turda taktiksel olarak Kemal Kılıçdaroğlu'nu desteklemek ve Erdoğan'ın seçilmesini engellemek kısa vadeli stratejik bir amaç olarak karşımıza çıkıyor. Bu başarıldığı takdirde ülkede devlet krizi içinden çıkmaz bir hal alacaktır. Bir yanda tüm yetkilerle donanmış bir Cumhurbaşkanı ve onun Bakanlar Kabinesini, diğer yandan ise çoğunluğu faşist blokun elinde olan bir Meclis ile karşı karşıya kalacağız. Bu durum ülke-

de sınıf mücadelesini kızıştıracaktır. Çözümün Meclis'te olmadığı ortaya çıkacak ve toplumsal mücadele belirleyici düzeyde önem kazanacaktır. Partimizi bu koşullara yönelik politik açılımlar ile donatmak ve savaşım çizgimizi ona uygun geliştirmek için hazırlıklarımızı tamamlamak durumundayız. Erdoğan seçimleri kazandığı takdirde ülke daha karanlık ve derin bir faşist diktatörlük ortamına girecek, bu durumda da partimizin aynı şekilde savaşımına yön vermek durumundayız.

Emek ve Özgürlük güçlerinin daha etkin mücadelesini örnek, ülkenin geleceği konusunda devrimci alternatifini oluşturmak partimizin savaşım gücünü artırmak ile doğrudan ilintilidir. Tüm kadrolarımızı, örgütlerimizi, parti dostu çevremizi partimizin sesine kulak vermeye ve gelişen koşullara göre göreve hazır olmaya çağırıyoruz.

**Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
16 Mayıs 2023**